

การสร้างแบบทดสอบออนไลน์ด้วย Adobe Captivate 3 (ตอนที่ 1)

ผศ. พิเชษฐ์ ศิริรัตนไพศาลกุล*

บทคัดย่อ

โปรแกรม Adobe Captivate 3 เป็นโปรแกรมที่เหมาะสมสำหรับการสร้างสื่อการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ และแบบทดสอบออนไลน์ เพราะเมื่อผลิตสื่อออนไลน์ออกมาแล้วสามารถนำขึ้นบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ง่าย และประหยัดพื้นที่บนเครื่องแม่ข่าย โดยโปรแกรมนี้มีความสามารถสร้างแบบทดสอบออนไลน์ได้แตกต่างกันถึง 8 รูปแบบตั้งแต่แบบทดสอบแบบเลือกตอบ ถูก-ผิด เติมคำ ฯลฯ เมื่อผู้สร้างบทเรียนออนไลน์เสร็จแล้วถ้าต้องการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาที่ได้เรียนผ่านบทเรียนออนไลน์ไปแล้วนั้นในระดับใด ด้วยการทำแบบทดสอบออนไลน์ที่สร้างขึ้นในรูปแบบที่เหมาะสมกับเนื้อหา หรือวิธีการที่ผู้สร้างบทเรียนเห็นว่าเหมาะสม ผลของคะแนนที่ได้จากการทดสอบสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องชี้วัดในการปรับปรุงหรือพัฒนาบทเรียนออนไลน์ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

คำสำคัญ แบบทดสอบออนไลน์ โปรแกรม Adobe Captivate 3

บทนำ

ในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีสารสนเทศก้าวไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยี 3G กำลังจะได้ใช้งานในประเทศไทย ทำให้การเข้าถึงข้อมูลที่อยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำได้ง่าย สะดวก และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลดีทั้งในแง่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ตลอดจนด้านการศึกษา เพราะทำให้การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่อยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ใกล้เคียงกันมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนในเมืองหรือชนบท เมื่อเทคโนโลยีรองรับและสนับสนุนให้สามารถสร้างเนื้อหาที่น่าสนใจได้มากกว่าข้อมูลที่เป็นตัวอักษร ดังนั้นก็ขึ้นอยู่กับสื่อที่ใช้ในโลกดิจิทัลนี้ว่าจะสามารถถ่ายทอดความรู้ออกมาในรูปแบบที่มีหลายมิติมากกว่าตัวอักษรได้มากน้อยเพียงใด

บทเรียนออนไลน์ในปัจจุบันสามารถถ่ายทอดความรู้และเนื้อหาได้ทั้งตัวอักษร ภาพ เสียง ฯลฯ แต่ในการวัดความรู้ของผู้เรียน ยังจำเป็นต้องใช้แบบทดสอบเพื่อเป็นการประเมินว่าผู้เรียนได้เข้าใจเนื้อหาของบทเรียนนั้นๆ ได้ดีเพียงใด ซึ่งเครื่องมือสำเร็จรูปจะทำให้ผู้สร้างแบบทดสอบสามารถสร้างแบบทดสอบที่ใช้งานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ง่ายโดยไม่ต้องเขียนโปรแกรมที่ซับซ้อน แต่ได้แบบทดสอบ ตามที่ผู้สร้างแบบทดสอบต้องการได้นับเป็นเรื่องที่ดี ซึ่งโปรแกรม Adobe Captivate 3 จัดเป็นโปรแกรมที่ถูกออกแบบมาเพื่อสร้างบทเรียนออนไลน์และสร้างแบบทดสอบออนไลน์ได้ดี

* อาจารย์ประจำภาควิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบออนไลน์ ด้วยโปรแกรม Adobe Captivate 3

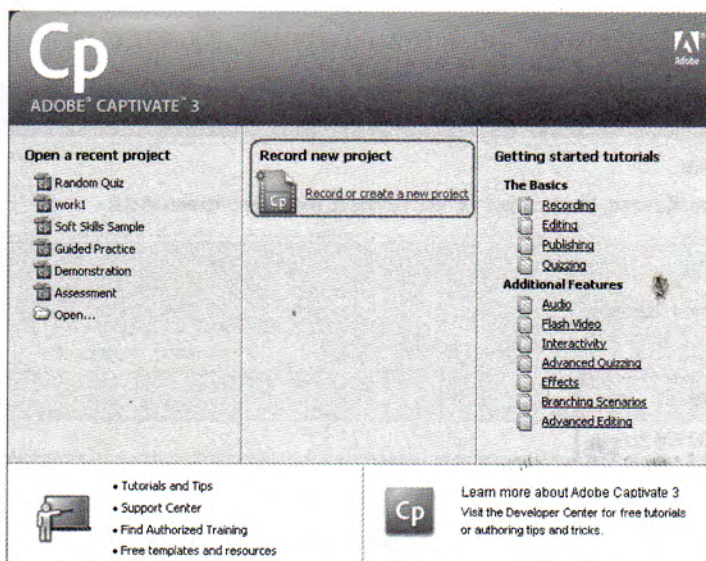
ตัวอย่างเนื้อหาในการนำเสนอบทความนี้เป็นการสร้างแบบทดสอบเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เบื้องต้น โดยรูปแบบการสร้างแบบทดสอบออนไลน์ด้วยโปรแกรม Adobe Captivate 3 นั้นสามารถเลือกรูปแบบได้ 8 รูปแบบ ดังนี้

1. แบบเลือกตอบ (Multiple Choice)
2. ถูก-ผิด (True/False)
3. เติมคำในช่องว่าง (Fill in the Blank)
4. ตอบสั้น ๆ (Short Answer)
5. จับคู่ (Matching)
6. กำหนดบริเวณ (Hot Spot)
7. เรียงลำดับ (Sequence)
8. จัดอันดับ 5 อันดับ (Rating Scale (Likert))

จากนี้จะเริ่มลงมือสร้างแบบทดสอบออนไลน์ตามรูปแบบข้างต้น

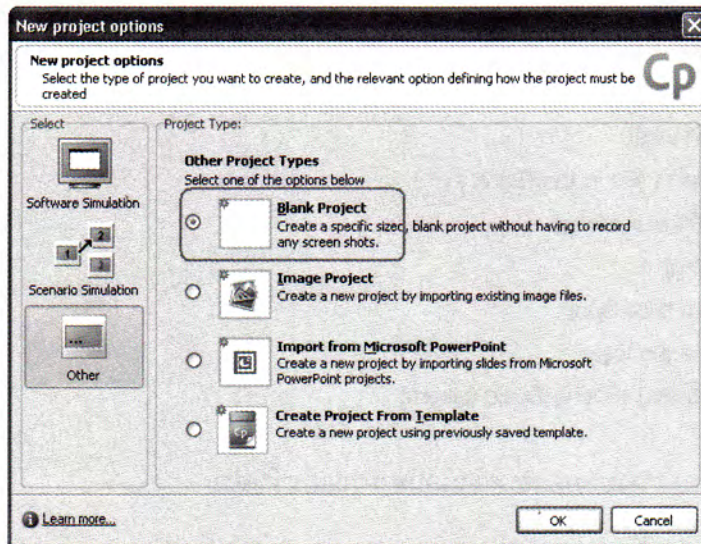
1. แบบเลือกตอบ

เมื่อเริ่มต้นโปรแกรม Adobe Captivate 3 ให้เลือก Record new project

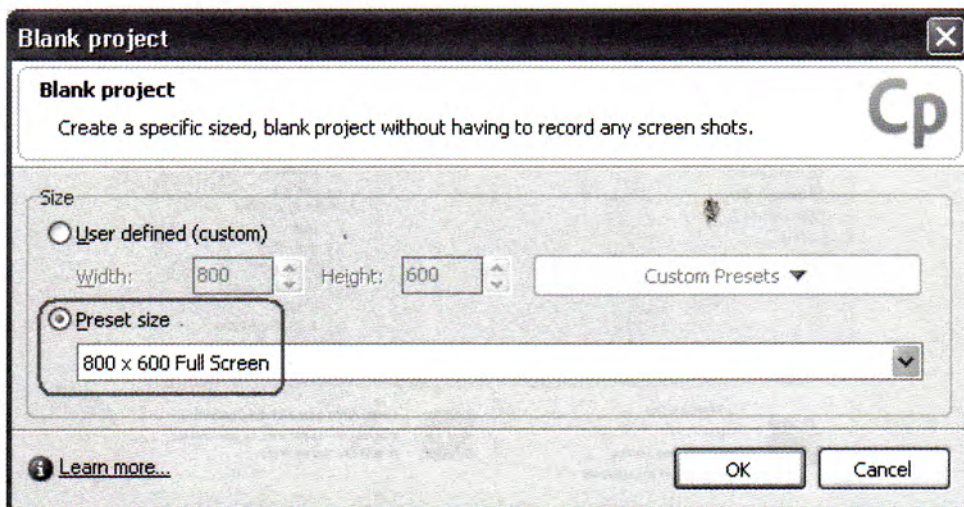
ภาพที่ 1 เริ่มต้นโปรแกรม Adobe Captivate 3

จากนั้นเลือกชนิดของโครงการเป็น Blank Project แล้วกดปุ่ม OK

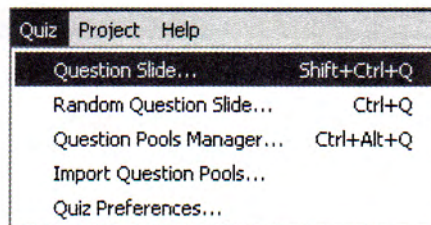
ภาพที่ 2 เลือก Blank Project

ต่อมาให้เลือกขนาดของจอภาพที่ต้องการ (ค่าเริ่มต้นกำหนดให้ 800 x 600) แล้วกดปุ่ม OK

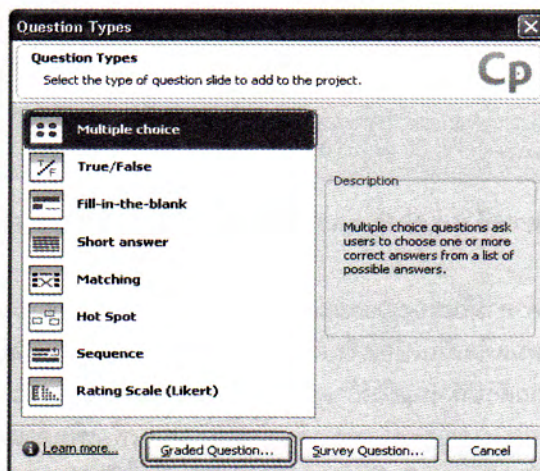
ภาพที่ 3 การเลือกขนาดของจอภาพ

เมื่อเข้าสู่โปรแกรมแล้วให้เลือกคำสั่ง Quiz บนเมนู แล้วเลือก Question Slide ดังภาพที่ 4

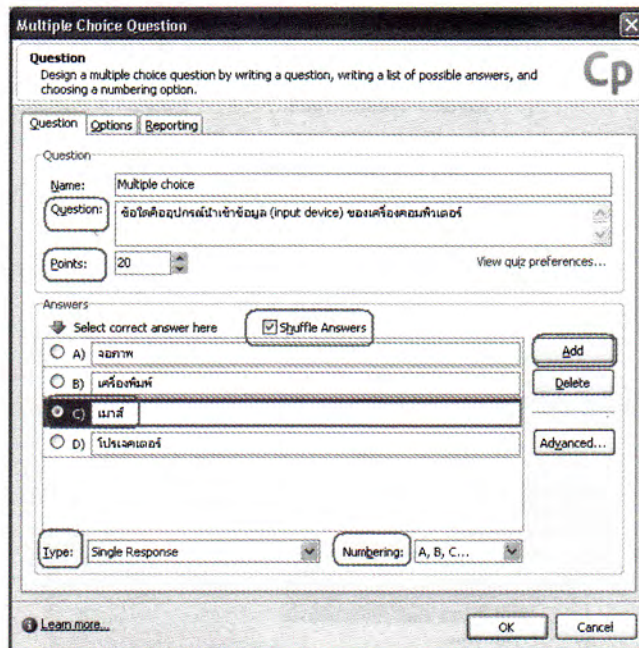
ภาพที่ 4 เลือกคำสั่ง Quiz

กดเลือกที่ Multiple Choice เพื่อเลือกชนิดของแบบทดสอบแบบเลือกตอบ

ภาพที่ 5 แสดงการเลือกชนิดของแบบทดสอบ

จากนั้นกดปุ่ม Graded Question... เพื่อใส่รายละเอียดของคำถาม ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 แสดงรายละเอียดของคำถามแบบเลือกตอบ

เริ่มต้นต้องทำการป้อนคำถามในช่อง Question: ที่ช่อง Point: ใช้กำหนดคะแนนให้กับคำถามนี้ว่าถ้าตอบถูกจะได้กี่คะแนน (คะแนนที่กำหนดคิดเป็นเปอร์เซ็นต์จากคะแนนเต็ม 100 เปอร์เซ็นต์ เราต้องการให้คำถามข้อนี้ถ้าตอบถูกได้กี่เปอร์เซ็นต์ จากตัวนี้กำหนดให้ถ้าตอบถูกได้ 20 เปอร์เซ็นต์ เป็นการกำหนดไปในตัวว่าคำถามทั้งหมดน่าจะมี 5 ข้อ ๆ ละ 20 เปอร์เซ็นต์) ต่อมาต้องกดปุ่ม Add เพื่อเพิ่มตัวเลือกให้กับคำถาม โดยสามารถเพิ่มได้มากกว่า 4 ตัวเลือก แต่ไม่เกิน 15 ตัวเลือก จากนั้นกดเลือกข้อที่เป็นคำถามที่ถูกหน้าตัวเลือกที่เราต้องการให้เป็นคำตอบที่ถูกต้อง ส่วนปุ่ม Shuffle Answer ใช้สำหรับการสุ่มตัวเลือก ส่วน Type: เป็นการเลือกว่าคำตอบจะมีได้คำตอบเดียว (Single Response) หรือ หลายคำตอบ (Multiple Responses) ส่วน Numbering: ใช้กำหนดจำนวนนับของตัวเลือกว่าจะเป็น A,B,C หรือ a,b,c หรือ 1,2,3 (ไม่มี ก, ข, ค)

2. แบบถูก-ผิด

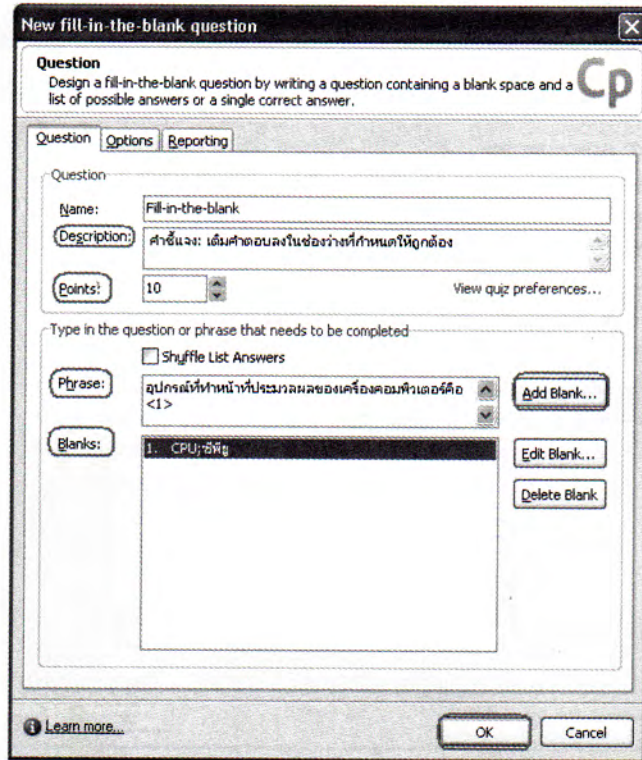
เมื่อเข้าสู่โปรแกรมแล้วให้เลือกคำสั่ง Quiz บนเมนู แล้วเลือก Question Slide ดังภาพที่ 4 จากนั้นกดเลือก True/False เพื่อเลือกชนิดของแบบทดสอบแบบถูก-ผิด (ดังภาพที่ 5) แล้วกดปุ่ม Graded Question... เพื่อใส่รายละเอียดของคำถาม ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 แสดงรายละเอียดของคำถามแบบถูก-ผิด

ที่ช่อง Question: ให้ใส่คำถามลงในช่องที่กำหนด ที่ช่อง Point: กำหนดคะแนนที่ต้องการ เลือกคำตอบที่ถูกต้อง หน้าตัวเลือกที่กำหนด ที่ช่อง Type: ใช้กำหนดรูปแบบของตัวเลือกซึ่งมีสองแบบ คือ True/False เป็นแบบถูกหรือผิด และแบบ Yes/No เป็นแบบใช่หรือไม่ ที่ช่อง Numbering: ใช้กำหนดจำนวนนับของตัวเลือกให้เป็นแบบใด (เหมือนกับการกำหนดในการสร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบ)

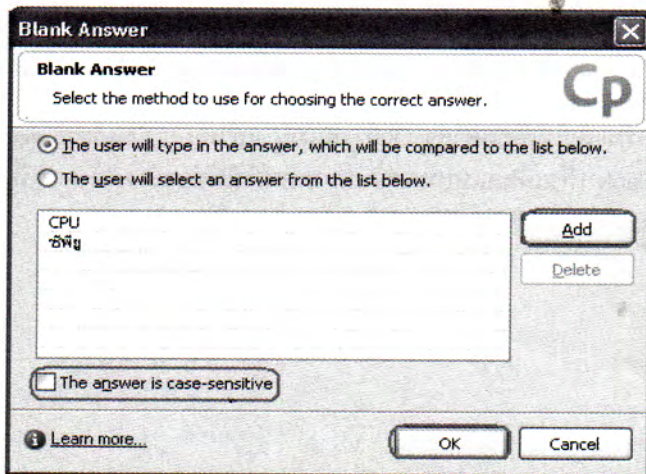
3. แบบเติมคำในช่องว่าง

เมื่อเข้าสู่โปรแกรมแล้วให้เลือกคำสั่ง Quiz บนเมนู แล้วเลือก Question Slide ดังภาพที่ 4 จากนั้น กดเลือกที่ Fill in the Blank เพื่อเลือกแบบทดสอบแบบเติมคำในช่องว่าง (ดังภาพที่ 5) แล้วกดปุ่ม Graded Question... เพื่อใส่รายละเอียดของคำถามดังภาพที่ 8

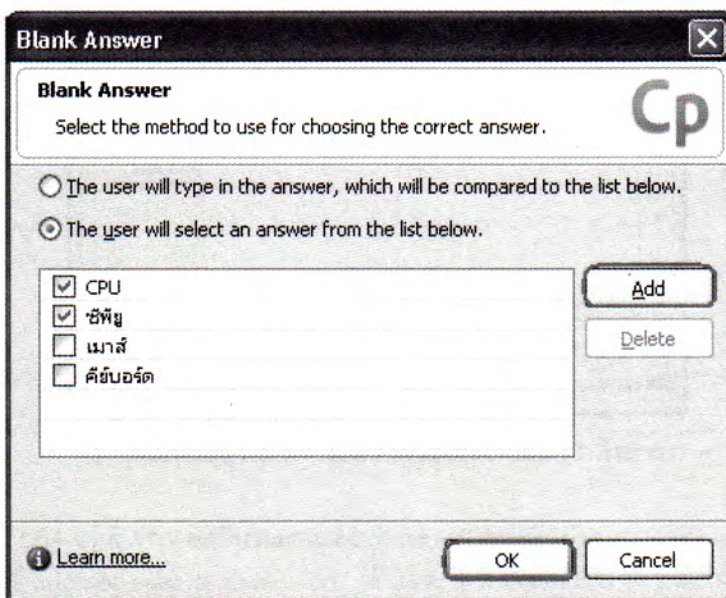
ภาพที่ 8 แสดงรายละเอียดของคำถามแบบเติมคำในช่องว่าง

ที่ช่อง Description: ใช้ใส่คำอธิบายเกี่ยวกับข้อสอบ ที่ช่อง Point: ใช้กำหนดคะแนนให้กับคำถามข้อนี้
ที่ช่อง Phrase: ใช้ใส่คำถาม ที่ Shuffle Answers: ใช้เพื่อการสับตัวเลือก ที่ช่อง Blanks: ได้มาจากการกดปุ่ม
Add Blank.. เพื่อเติมคำตอบที่ถูกไว้ เมื่อกดปุ่ม Add Blank... จะได้ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 แสดงวิธีการเลือกคำตอบของแบบทดสอบแบบเติมคำในช่องว่าง

วิธีการเพิ่มคำตอบทำได้ 2 วิธี ดังนี้ 1. The user will type in the answer, which will be compared to the list below. หมายถึง ผู้เรียนต้องพิมพ์คำตอบลงในช่องว่างที่กำหนดให้ถูกต้อง กดปุ่ม Add เพื่อใส่คำตอบที่ถูกต้อง ซึ่งใส่ได้มากกว่า 1 คำตอบ ส่วน The answer is case-sensitive ใช้กำหนดในกรณีที่ต้องพิมพ์ให้ถูกต้อง ตัวเล็กตัวใหญ่ถือว่าไม่เหมือนกัน เมื่อใส่คำตอบเรียบร้อยแล้วให้กดปุ่ม OK ส่วนวิธีที่ 2 The user will select an answer from the list below. หมายถึง ผู้เรียนเลือกคำตอบจากรายการที่กำหนดให้ถูกต้อง โดยกดปุ่ม Add เพื่อเพิ่มรายการของคำตอบแล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้อง เสร็จแล้วกดปุ่ม OK ดังภาพที่ 10

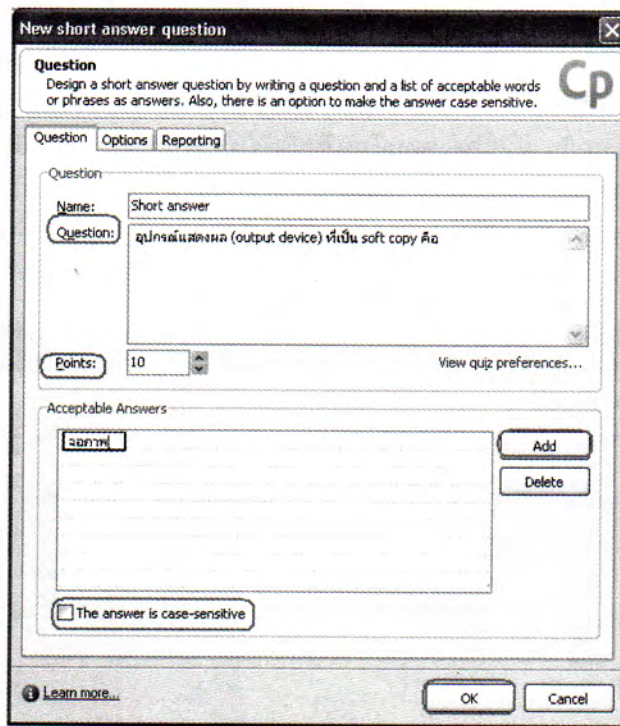

ภาพที่ 10 แสดงการเลือกคำตอบจากรายการที่กำหนด

เมื่อทำทุกอย่างเรียบร้อยแล้วให้กดปุ่ม OK เพื่อสร้างแบบทดสอบแบบเติมคำในช่องว่าง

4. แบบตอบสั้น ๆ

คล้ายกับ Fill in the Blank ทำได้โดย เมื่อเข้าสู่โปรแกรมแล้วให้เลือกคำสั่ง Quiz บนเมนู แล้วเลือก Question Slide ดังภาพที่ 4 แล้วกดเลือกที่ Short Answer เพื่อเลือกแบบทดสอบแบบตอบสั้น ๆ (ดังภาพที่ 5) แล้วกดปุ่ม Graded Question... เพื่อใส่รายละเอียดของคำถาม ดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11 แสดงรายละเอียดของคำถามแบบตอบสั้น ๆ

ที่ช่อง Question: ใส่คำถามลงไป ที่ช่อง Points: กำหนดคะแนนที่ต้องการ ที่ปุ่ม Add ใช้เพิ่มคำตอบสั้น ๆ โดยสามารถสร้างคำตอบสั้น ๆ ได้มากกว่า 8 คำตอบ ที่ The answer is case-sensitive ใช้กำหนดว่าคำตอบต้องตรงกับที่กำหนดทุกตัวอักษร ตัวเล็กตัวใหญ่ถือว่าไม่เหมือนกัน เมื่อกำหนดรายละเอียดเสร็จแล้วให้กดปุ่ม OK

จากแบบทดสอบออนไลน์ทั้ง 4 แบบที่ผ่านมาประกอบไปด้วยแบบเลือกตอบ แบบถูก-ผิด แบบเติมคำในช่องว่าง และแบบตอบสั้น ๆ แต่ละแบบก็ขึ้นอยู่กับผู้สร้างแบบทดสอบว่าต้องการนำไปใช้ในวัตถุประสงค์ใด เช่น แบบเลือกตอบและแบบถูก-ผิดอาจจะเหมาะกับแบบทดสอบที่วัดความรู้โดยทั่วไปและนิยมใช้กันบ่อยเพราะเหมาะกับข้อสอบที่คุ้นเคยกันในรูปแบบที่ผู้เรียนเคยได้รับการทดสอบมาก่อน ส่วนแบบทดสอบแบบเติมคำและแบบทดสอบแบบตอบสั้น ๆ อาจเหมาะกับการทดสอบในด้านความจำ เพราะต้องใส่ข้อความหรือคำที่ตรงกับคำตอบจึงจะได้คะแนน ยังเหลือวิธีการสร้างแบบทดสอบออนไลน์อีก 4 วิธี คือ แบบจับคู่ แบบกำหนดบริเวณเรียงลำดับ และแบบจัดอันดับ 5 อันดับ ขอเก็บไว้อธิบายต่อในฉบับหน้าอีกครั้งหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

- บัณฑิต พุดเตระณี. (2551). นวัตกรรมการสร้างสื่อการเรียนแบบปฏิสัมพันธ์ e-learning ด้วย Adobe Captivate. กรุงเทพฯ : เอ็มไอเอส.
- สมยงค์ จันทรงาม. (2551). คู่มือการใช้ Adobe Captivate 3. ชัยภูมิ: วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยภูมิ.